

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes. The author argues that a one-size-fits-all approach to education is not only ineffective but also disrespectful to the diverse cultures of our world.

In the second part, the author explores the challenges of conducting research in non-Western contexts. One major challenge is the lack of standardized research methods that are applicable across different cultures. What works in one cultural setting may not work in another. The author provides examples of how researchers have adapted their methods to better fit the needs of their study populations. For instance, some researchers have found that using local languages and involving community members in the research process can lead to more accurate and meaningful results.

The third part of the paper focuses on the ethical considerations of cross-cultural research. It emphasizes the importance of obtaining informed consent from participants, especially in communities where there may be a power imbalance between researchers and the community. The author also discusses the potential for research to be used in ways that could harm the community, and argues that researchers have a responsibility to ensure that their work is for the benefit of the community.

Finally, the author concludes by discussing the future of cross-cultural research. They argue that there is a need for more collaborative research, where researchers and community members work together from the start to the end of the project. This approach can help to ensure that the research is relevant, respectful, and beneficial to the community. The author also calls for more training and support for researchers who are working in cross-cultural contexts, so that they can better understand and navigate the complexities of these environments.

BEHÇET ÇELİK • Düğün Birahanesi

Kanat Kitap, 2004 (1 baskı)
Can Yayınları, 2011 (1 baskı)

İletişim Yayınları 2886 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 505
ISBN-13: 978-975-05-2868-2
© 2020 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2020, İstanbul

EDITÖR Emre Bayın
KAPAK Suat Aysu
KAPAK İLLÜSTRASYONU Seda Mit
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Celal Galip

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030
Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11
Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46
CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

BEHÇET ÇELİK

Düğün Birahanesi

BEHÇET ÇELİK 1968'de Adana'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. İlk öyküsü 1987'de *Varlık*'ta yayımlandı. *Yazılı Günler ve Virgül* dergilerini hazırlayanlar arasında yer aldı. *İki Deli Derviş* (1992), *Yazyalnızı* (1996), *Herkes Kadar* (2002), *Düğün Birahanesi* (2004), *Gün Ortasında Arzu* (2007), *Diken Ucu* (2010), *Kaldığımız Yer* (2015) ve *Yolun Gölgesi* (2017) adlı öykü kitaplarının yanı sıra *Dünyanın Ugultusu* (2009), *Soluk Bir An* (2012) ve *Belleğin Girdapları* (2019) adlı romanları, *Sınıfın Yenisi* (2011) adlı gençlik romanı ve *Çantasızlar Kampı* (2016) adlı çocuk romanı ile *Ateşe Atılmış Bir Çiçek/Yazarlar, Kitaplar, Okuma Notları* (2012) isimli deneme kitabı yayımlandı. Doğup büyüdüğü Adana'yla ilgili yazılardan oluşan *Adana'ya Kar Yağmış* adlı kitabı derledi (2006). Barış Bıçakçı ve Ayhan Geçgin'le edebiyat üzerine yazışmalarından oluşan *Kurbağalara İnaniyorum* 2016'da yayımlandı. Öykü, deneme ve çevirileri çeşitli gazete, dergi ve seçkilerde yayımlanan Çelik, 1989'da Akademi Kitabevi Öykü Başarı Ödülü'ne, *Gün Ortasında Arzu*'yla 2008'de Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Diken Ucu*'yla 2011'de Haldun Taner Öykü Ödülü'ne, *Kaldığımız Yer*'le 2015'te Türkân Saylan Sanat Ödülü'ne layık görüldü.

www.behcetcelik.com

Tek imge kayalardır, işte orada
Yařar hi konuşmadıklarınız, işte orada
Dışa vurmadıklarınız, şimdi orada
Her şey hep kayalardır; otlar da, bcekler de, sular da
Gnler de, zamanlar da
–Grnen bir zamandırnk orada–

– EDİP CANSEVER

İÇİNDEKİLER

<i>Ötedeki</i>	9
<i>Soğuk bir ateş</i>	47
<i>Tuhaf</i>	55
<i>Ötesi yok</i>	61
<i>Düğün birahanesi</i>	67
<i>Kar karanlığı</i>	73
<i>“Ya alkol olmasaydı”</i>	81
<i>Ayakkabı kutuları</i>	87
<i>Ne oldumsa...</i>	97
<i>Perdedeki hayal</i>	103
<i>Hepsi bir</i>	113
<i>Çivi</i>	121
<i>İki cami arası beynamaz</i>	129

Ötedeki

I

Denizin nerede bitip gökyüzünün nerede başladığı belli değil. Sis ufuk çizgisini silmiş. Gökyüzü, ayaklarımızın dibinden başlıyor; ya da deniz kabarmış, yıldızlara uzanmış. Oturduğum çay bahçesinde hemen herkes yaşlı. Gençler için uygun bir gün değil perşembe. Onlar mesaideler; işsizler için pahalı, öğrenciler için uzak bir yerdeyim. Öbür masalarda, buraya yıllardır geldiklerini, yıllardır sustuklarını düşündüğüm birkaç yaşlı adamla kadın, gözlerini diktikleri uzaklarda ufuk çizgisini arıyor olmalılar. Gözlerimi denizdeki sayısız karabatağa diktığımı, suya ansızın daldıktan sonra ötede çıktıkları yeri görmeye çalıştığımı, ama göremediğimi, –sis mi engel oluyor, karabataklar mı çok hızlılar suyun altında, bilmem, daldıklarını görüyorum, ama çıktıklarını göremiyorum bir türlü– önümdeki çayın masada içilmeden soğuduğunu gören yok. Kış ortasında anlamsızca aydınlık bir gün işte. Kendini ısıtmaktan âciz bir güneş, günlerdir varla yok arasında gökyüzünde salınıyor. Tutucu biri ol-

duğumu düşünmeye başladım, mevsimler mevsimliğini bil-meli, diyorum. Ne o öyle, kış ortasında güneş, yaz ortasın-da kar? Güneşle sisin tutuştuğu hâkimiyet savaşı, bir birinin bir ötekinin üstün geldiği oyun da bir şey demiyor bana. Ha-va kapalı olsaydı, işyerinde kalıp kâğıtlara gömülseydim da-ha huzurlu olacaktım. Kaçtımsa aydınlık gözümü aldığı için kaçtım. Aydınlık denirse bu kirli, sisli, bulanık havaya.

Yine burada buluşmuştuk ilk seferinde. Akşamdı. Deniz karanlıktı, biz de içerideydik zaten. Bu sisli, denizli şehre ye-ni gelmiştim. Onu görmemi Ayhan istemişti. “Selamımı gö-tür, benim adımlı duyarsa mutlaka gelir,” diye eklemiştir. Te-lefondaki adımlı söylediğimde karşımdaki kadının sesi gerçekte de değişivermiş; sevinçli bir cınlamayla, “Ayhan arayaca-ğınızdan söz etmiştir,” demiştir.

Uzun süre yüzüme bakmıştı oturduktan sonra. Bana değil Ayhan’a bakıyordu. Daha doğrusu Ayhan’dan bir iz, bir çiz-gi arıyordu yüzümde. Esmerliğimizi ve dökülmeye başlayan saçlarımızı benzetmiş miydi; ya da gözlüğün ardından mah-cup bakan gözlerimin Ayhan’ınki gibi hafif çekik olduğunu fark etmiş miydi? Birbirini tanımayan iki insanın aylardır gör-medikleri biri istiyor diye buluşmaları saçmaydı belki. Na-sıl olup da onu aradığıma şimdi şaşıyorum. Ayhan’ın saatler-ce anlattığı, –anlatmak denmez, yanımda saatlerce düşünüp durduğu– kadını merak ettiğim için gelmiştim. Konuşacak bir şey bulamazsak, Ayhan’dan konuşuruz, diye ummuştum. Öyle de olmuştu. Nerede tanıştığımızı sormuştu, ne kadar ya-kın olduğumuzu, birlikte geçirdiğimiz çok eskide kalan yılları. Sonra benim neler yaptığımdan konuşmuştuk. Kimseyi ta-nımadığım bir şehre ikiletmeden geldiğimi duyunca:

“Evet, onun arkadaşısınız,” demiştir, “o da aynını yapardı.” Ayhan’ı benden daha çok tanıyormuş duygusu yaratıyordu konuşurken. Buna bozuluyordum bozulmasına, ama onun kendisini kandırdığını düşünüyor, ses etmiyor, anlamsız bir

rekabete girmiyordum. Ayhan'ı kimsenin benden iyi tanıyamayacağından o kadar emindim ki.

“Benden nasıl söz etmişti?” diye sorduğunda, benimle tanışmaya neden bu kadar can attığını anlamıştım. Sorularına yanıt arıyordu. Sorular içini yakmayı sürdürüyor olmalıydı. Ne yanıt verecektim ki buna? Sonra birden:

“Güzel olduğunuzu söylerdi,” dedim. Gülümsedi. O sormadı, ama “Haklıymış,” dedim utanarak. Gülümsemesi bütün yüzüne, gözlerine yayıldı.

“Başka ne anlatırdı benim hakkımda?” diye sordu.

“Öyle uzun uzun bir şeyler anlatmadı. Söz geldikçe anlatırdı.”

“Mesela?”

“Bir keresinde müzik dinliyorduk. Kaseti sizden aldığını söylemişti.”

“Piyano mu?”

“Piyano ve çello.”

Çekici bir gülümsemesi vardı, yüzünün tamamına yayılıveriyordu bir anda. Davetkâr değildi, ama onu gülümserken görenlerin gülümsememesi imkânsızdı. Ayhan neden ayrılmıştı ki bu kızdan? Bunu Ayhan'a da birkaç kez sormuş, anlamlı bir yanıt alamamıştım. Hoş, birlikte olmuşlar mıydı, neler geçmişti aralarında, bunları da tam olarak bilmiyordum. Ayhan'ın bu şehre geleceğinden niye söz ettiğini anlayamamıştım. Onu arayabilmek için bir bahane miydi benden söz etmesi yoksa? Sorgucu rolünü ben aldım.

“Çok sık değil, bazen arar beni, hatırlımı sorar,” dedi.

“Sen aramaz mısın?” diye sordum. Ayhan'dan konuşmak, “siz”i hemen “sen”e çevirmişti.

“Aramam.”

Sert değildi sesi. Küskünlük ya da kızgınlık yoktu. Saygılı olduğunu düşünmüştüm. Seçme, arama, aramama haklarını karşısındakine devredenlerdi.

Ayhan'la son görüşmemizde sabahlamıştık. Farklı şehirlerde yaşadığımız için iyice seyrekleşmişti görüşmelerimiz. Başımızdan geçenlerden konuşmuştuk. Ondan da söz etmişti; terk ettiği şehirde yaşayıp da bana anlatmaya değer bulunduğu pek çok şey gibi. Onu tanıdığımdan beri sabaha kadar süren bu sohbetlerde, kadınların her zaman ayrıcalıklı yeri olmuştu. Adını bile bilmediğimiz kızlar hakkında saatlerce konuşur, sorular sorardık. İlk iki yıldan sonra aynı şehirde hiç yaşamadık; ne ben onun hayatına giren kadınları doğru dürüst tanıdım, ne o benim hayatıma girenleri. Anlattığımız bir şey oldu kadınlar. Belki de birbirimize anlatırken kafamıza dank etti bir şeyler; tam o anda vurulduk.

Görüştüğümüz o son gece, onun terk ettiği şehre bir zaman sonra benim yerleşeceğimi ikimiz de bilmiyorduk. Bilseydik, bilseydi, yine de gider miydi? Bu yaşa gelmiş, ikimiz de yerleşememiştik bir yere. Yer, bir zaman sonra çekiliveriyordu ayaklarımızın altından. Başka bir tarafa atıyorduk kendimizi. Ayhan'ın bu şehri neden bırakıp gittiğini sordum.

“Bilmem ki,” dedi, “ama onun bir bildiği vardır.” Peşinden, benim neden geldiğimi sordu.

“Farkında olmadan sıkılmışım orada, burada bir iş önerilince hemen kabul ettim.”

Bu yanıt biraz ezbere olmuştu; daha önce pek çok kişiye bu yanıt vermiştim. Kız arkadaşım olup olmadığını sordu; önceki sorunun yanıtını arıyordu. Hem var hem yok anlamına gelecek biçimde, başımı hızlı hızlı birkaç kez iki yana salladım.

“O ne dedi gitmene?”

“Bilmem. Bir şey söylemedi.”

Çapkınca göz kırptı. “Kaçtın mı yoksa?”

“Bilmem,” dedim gülümseyerek, “kendime de bir şey söylemedim bu konuda.”

Ayhan'ın kaçtığını düşünüyör olmalıydı. Beni değil de Ayhan'ı anlamaya çalışıyordu. Bana da olur bu; birilerine Ayhan'ı anlatırken kendimi anlattığımı fark ederim birden. Belki yanılır, karıştırırım, ama hoşuma gider buna inanmak. Zaman zaman onunla fikir ayrılığına düştüğümde bu yüzden dehşete kapılıyor olmalıyım.

Bir süre sustuk. Görüşmemizin görünüşteki nedenine döndük sonra. Bu şehri anlatmaya başladı. Nerelere gidileceğini, neyi nerede bulabileceğini, zamanın nasıl geçirileceğini anlattı. Ayhan bütünyle çıkmamıştı aramızdan. Anlattıkları hep Ayhan'ın zevkine uygun şeyler, onun sevdiğini düşündüğüm yerlerdi. Konu doğrudan Ayhan'a dönmedi bir daha. Aralarında neler geçtiğini iyice merak etmiştim oysa; o da Ayhan'dan konuşmayı yeğlerdi sanırım. İkiimiz de cesaret edemedik. Neydi bizi korkutan? Ayhan'ı özlemek miydi? Yoksa onun hakkında konuşmayı onunla konuşmanın yerine geçirmekten mi korktuk? Onun hakkında bildiklerimizi izni olmadan ortaya döküvermekten çekindik belki de.

Ondan ayrılıp eve döner dönmez Ayhan'ı aramış, "Delisin oğlum sen," demiştim. "Bırakıp da gidilir mi böyle biri?" susmuştu; hattın öbür ucunda, ensesini kaşıdığını görür gibi olmuştum, sıkıldığı ya da sıkıştığı zamanlarda hep yaptığı gibi. Sözü değiştirip nereye gittiğimizi sormuştu.

"Deniz kıyısında bir yerdi."

Kafeteryanın adını söyleyivermişti. Bildiğı, birlikte de geldikleri bir yerdi demek. Başka türlü olmasını beklemek saçmaydı zaten. Kapatırken, "Onu ara ha," demişti, "yalnız bırakma." Eminim, aynı vurguyla ona da söylemişti bunu geleceğimden söz ederken. Kızdırmak için, "ne arayacağım ya," demiştim, "sen ara." Oysa ayrılmadan önce, bir gün birlikte sinemaya gitmeyi kararlaştırmıştık.

"Ara... ara... Şimdi çok yalnız."

İçimden, “Bana ne? Onu yalnız bırakan ben miyim?” demeyi geçirmiş, ama diyememiştim. Ayhan’ın sesi de çok yalnızdı. “Tamam... tamam... Ararım,” demiştim.

Sis yayıldıkça yayılıyor. En yakınımıdaki üç beş karabatağı seçebiliyorum ancak, ötekiler yok oldu. Hep suya batacak değiller ya, bu kez de sise battılar. Başka bir yerden çıkacaklar sonra. Ayhan’ın orada, benim burada çıktığım gibi.

Saate baktım. Beşe beş var. Birazdan gelecek. Sisın arasından süzülerek. Önce gülümsemesini göreceğim; sonra saçları görünecek. Sonra...

Hesabı isteyip kalktım.

II

Sabah ezanı, dağlardan kırılarak inen tatlı serinlikle birlikte içeri dolmuştu. Ayhan dönmeyi önerdi; kapanmaya başlayan gözlerle başımı salladım. Araba sürüp süremeyeceğini sordum. Bütün gece uyumamıştık.

“Sürerim,” dedi, “uyursam, uyandığımda daha zor olur.”

“Sen bilirsin,” dedim.

Bira şişelerini, bulaşıkları topladık, pencereleri kapattık. Bütün gece açık kalmıştı pencere, yine de aylardır biriken rutubet kokusu geçmemişti. Ayhan’ların yazlığını hep bu kokuyla anımsarım zaten. İlk gençlik yıllarımın az sayıdaki eğlenceli günlerinin kokusudur bu.

Buraya gelmeye aniden karar vermiştik. Şehir bunaltmıştı ikimizi de. Eskiden gezmeye doyamadığımız sokaklar sıkıcıydı. Bomboştu her taraf; bayram diye düşmandan kaçır gibi şehirden kaçmıştı millet. Ayhan’ın babası şaşırmıştı yazlığa gideceğimizi duyunca. Annesiye hemen orada ne yiyeceğimizi düşünmeye başlamıştı. Bizimkilere de haber vermek gerekirdi. Babam bozulacaktı, “Yılda bir geliyor, o zaman da

yüzünü göremiyoruz,” diyecekti anneme. Annem de ilk fırsatta bana fısıldayacaktı bunu. Neyse ki Ayhan’ı severler. Ayhan’la sabahlamak çok cazipti; kalan üç günü babamlarla geçirip gönüllerini alabileceğimi düşünmüştüm. Otuz yaşında ama bekâr olunca, yeniyetmelikten kurtulamıyorduk. Ayhan’ı da kırk yılın başı görüyordum. Birlikte bir gece boyu oturmaya çok olmuştu.

Ayhan’ın babasının külüstür reno’suyla gelmiştik. Yolda pek konuşmamıştık. Çenemiz yemeğe oturduğumuzda açılmıştı. Ayhan’ın annesi, Ayhan gelecek diye günler öncesinden hazırlayıp buzdolabında hazır tuttuğu içliköftelerden vermişti. Yoldan da yeşillik, cips falan almıştık. Bir süre evdekilerden konuştuk. Evlenmemizi, yuva kurmamızı, onlara torun vermemizi istiyorlardı. Görüşmeler ne kadar iyi anlaşılır, demiştik. Bizi çekiştirirlerdi sürekli. Babalarımız siyaset konuşurlardı. Bu konuda da anlaşılardı. Yıllar önce, bizim yaşımızdayken ikisi de aynı parti için çalışmışlar.

“Belki de,” demişti Ayhan, “onlar birbirlerine benzedikleri için biz de iyi anlaşılıyor.”

“Kardeş gibiyiz,” demiştim, “ancak kardeşler bu kadar çok konuşurlar anne babaları hakkında.”

Gülmüştük. Sonra Ayhan, her zamanki sorularından birisini sormuştu. Onun zihnine, sorduğu sorulara, bu soruların nasıl olup da aklına geldiğine şaşarım. Oğlanın kafası boş zamanlarında sorular üretiyordu sürekli.

“Kardeş olsak hangimiz ağbi olurdu?” demişti. Hiç düşünmediğim, düşünmeyeceğim bir şeydi.

İlk yanıtlım, “sen olursun,” olmuştu. Ezbere verilmiş bir yanıtı. Nedenini sonradan buldum. “Bak sana ne kadar borcum var. Küçükler büyüklerden borç alır.”

“Yok be,” demişti, “bu kadar da belirleyici değil ekonomi.”

“Böyle demezdin eskiden.”

“Eskileri bırak şimdi.”